

Школска 2018/2019. година
Општинско такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа

Књижевна олимпијада

I разред

Шифра: _____

1.	Повежи имена књижевних јунакиња и наслове дела у којима се појављују, тако што ћеш број који се налази испред имена јунакиње написати на линији испред одговарајућег дела. <table border="0"><tr><td>1. Марица</td><td>___ <i>Рани јади</i></td></tr><tr><td>2. Милица</td><td>___ <i>Илијада</i></td></tr><tr><td>3. Исмена</td><td>___ „Српска дјевојка”</td></tr><tr><td>4. Андромаха</td><td>___ „Први пут с оцем на јутрење”</td></tr><tr><td>5. Ана Сам</td><td>___ <i>Антигона</i></td></tr></table>	1. Марица	___ <i>Рани јади</i>	2. Милица	___ <i>Илијада</i>	3. Исмена	___ „Српска дјевојка”	4. Андромаха	___ „Први пут с оцем на јутрење”	5. Ана Сам	___ <i>Антигона</i>
1. Марица	___ <i>Рани јади</i>										
2. Милица	___ <i>Илијада</i>										
3. Исмена	___ „Српска дјевојка”										
4. Андромаха	___ „Први пут с оцем на јутрење”										
5. Ана Сам	___ <i>Антигона</i>										
2.	Прочитај пажљиво наведени одломак, па одговори на захтеве. „Бркове ушиљио, косу остраг поделио, а золуфе пустио чак до јагодица. Дебео у лицу, шишкав у телу; накривио некакав шеширић, а преко прслука златан ланац: исти онакав какав је пре бабо имао. [...] Гега се кад иде; говори крупно и промукло, а све се смеши овим малим, као јед зеленим очима, да те некакав страх ухвати као од совелуге.” а) На линији напиши име књижевног јунака на којег се односи наведени одломак. _____ б) Подвуци део одломка који открива нараторова осећања. в) Заокружи тачан одговор. Карактеризација јунака у одломку је: 1) физичка; 2) социјална; 3) динамичка.										
3.	Заокружи назив прве библијске Мојсијеве књиге. а) „Јеванђеље по Матеју” б) „Беседа на гори” в) „Постање” г) „Потоп”										
4.	Заокружи два основна мотива <i>Илијаде</i>. а) очеубиство б) чедоморство в) сриба г) освета										

5.	Откриј загонетни појам на основу кључних речи. Напиши га на линији која се налази испод кључних речи. драмска врста Дионис катарза хор _____	
6.	Повежи појмове из леве колоне са њиховим значењем из десне колоне, тако што ћеш на линији поред појмова написати одговарајући број. Један појам из леве колоне остаје без објашњења. Поред њега стави косу црту. а) житије _____ 1. Краћи или дужи текст лирског карактера који велича и слави личност светитеља, понекад и историјске личности, те тако увећава њихов култ. б) биографија _____ 2. Опис живота неке значајне личности. в) служба _____ 3. Песничка врста црквене поезија настала за потребе богослужења. г) похвала _____ 4. Средњовековна биографија у којој се описује живот владара, црквеног великодостојника или подвижника. д) посланица _____	
7.	Заокружи тачан одговор. У оквиру науке о књижевности посебно су развијене три области које с различитих аспеката проучавају књижевност и књижевноуметничке творевине. То су теорија књижевности, историја књижевности и књижевна критика. Чиме се бави историја књижевности? а) Проучава, описује и дефинише појаве у књижевности; класификује и систематизује знања о књижевности. б) Проучава развој књижевности; испитује односе између аутора различитих или истих временских периода. в) Информише читаоце о садржајима и појавама у свету књижевности; бави се вредновањем естетских вредности у књижевним делима.	
8.	Прочитај пажљиво дати одломак, па одговори на постављене захтеве. „Угледа је лијепо Сунашце, Угледа је кроз јелово грање – Кол’ко се је ашик учинило, Трипут је се Сунце заиграло.” а) Наведени одломак је из народне песме _____. б) У шта се девојка у песми претвара? _____. в) Заокружи тачан одговор. Сунце се „ашик учинило”, што значи: 1) заљубило се; 2) наљутило се; 3) развеселило се.	

15.	На линијама напиши имена књижевних родова и врста којима наведена дела припадају. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;"></th> <th style="width: 20%; text-align: center;">род</th> <th style="width: 20%; text-align: center;">врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. „Први пут с оцем на јутрење”</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> </tr> <tr> <td>2. „Туга”</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> </tr> <tr> <td>3. <i>Илијада</i></td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> </tr> <tr> <td>4. <i>Антигона</i></td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> </tr> </tbody> </table>		род	врста	1. „Први пут с оцем на јутрење”	_____	_____	2. „Туга”	_____	_____	3. <i>Илијада</i>	_____	_____	4. <i>Антигона</i>	_____	_____
	род	врста														
1. „Први пут с оцем на јутрење”	_____	_____														
2. „Туга”	_____	_____														
3. <i>Илијада</i>	_____	_____														
4. <i>Антигона</i>	_____	_____														
16.	Заокружи слово испред шест одредница које се везују за епску поезију: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="width: 33%;">а) варијантност</td> <td style="width: 33%;">д) словенска антитеза</td> <td style="width: 33%;">з) каталог</td> </tr> <tr> <td>б) ауторска књижевност</td> <td>ђ) мртва драга</td> <td>и) интернационални мотиви</td> </tr> <tr> <td>в) десетерац</td> <td>е) петерац</td> <td>ј) сонет</td> </tr> <tr> <td>г) катарза</td> <td>ж) стални епитет</td> <td>к) секстина</td> </tr> </tbody> </table>	а) варијантност	д) словенска антитеза	з) каталог	б) ауторска књижевност	ђ) мртва драга	и) интернационални мотиви	в) десетерац	е) петерац	ј) сонет	г) катарза	ж) стални епитет	к) секстина			
а) варијантност	д) словенска антитеза	з) каталог														
б) ауторска књижевност	ђ) мртва драга	и) интернационални мотиви														
в) десетерац	е) петерац	ј) сонет														
г) катарза	ж) стални епитет	к) секстина														
17.	Откриј загонетног библијског јунака на основу понуђених кључних речи. На линији напиши његово име. „Праведан и безазлен човек” благослов ковчег потоп _____															
18.	Означи бројевима од 1 до 5 редослед етапа у развоју драмске радње (од почетка ка крају). Расплет _____ кулминација _____ експозиција _____ перипетија _____ заплет _____															
19.	Прочитај пажљиво наведене одломке, па одговори на питања: 1. „У 7. дан месеца фебруара поче часна старост његова нешто мало слабити. И ту одмах позва мене недостојнога и у сваком погледу умањенога, и поче ми са тихошћу говорити свете и часне и слатке речи.” 2. „Када је дошао до седамнаесте године узраста свога, родитељи његови стадоше размишљати да га по закону ожене. А богодани божанствени младић увек је у молитви тражио како и на који начин да побегне од света[...].” а) Напиши ком жанру припадају дела из којих су узети наведени одломци. _____ б) У каквим породичним односима се налазе књижевни јунаци у првом и другом одломку? _____ и _____.															
20.	Иво Андрић је Нобелову награду добио _____ године. Како је насловљена беседа коју је писац говорио том приликом? _____ (наслов беседе)															

Тест прегледао: _____ Број бодова: _____

РЕШЕЊА (I разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	5, 4, 2, 1, 3	1 бод – све тачно
2.	а) Перо (Пера) Зелембаћ б) <u>да те некакав страх ухвати;</u> Прихватити и: <u>да те некакав страх ухвати</u> <u>као од совељуге;</u> в) 1) физичка.	Два или три тачна одговора носе 1 бод.
3.	в)	1 бод
4.	в) г)	1 бод – све тачно
5.	трагедија	1 бод
6.	а) 4 б) 2 в) 3 г) 1 д) / ђ) 5	1 бод – све тачно
7.	б)	1 бод
8.	а) „Сунце се дјевојком жени” б) (Претвара се) у звезду Даницу. в) 1) заљубило се	1 бод – све тачно
9.	Н, Т, Н	1 бод – све тачно
10.	3, 4, 2, 1	1 бод – све тачно
11.	в)	1 бод
12.	а) <i>Еп о Гилгамешу</i> б) 2)	1 бод – све тачно
13.	а)	1
14.	Катарза	1 бод
15.	1) епика, приповетка 2) епика, новела 3) епика, еп 4) драма, трагедија	Један, два, три, четири, пет и шест тачних одговора – 0 бодова; Седам и осам тачних одговора – 1 бод

16.	а, в, д, ж, з, и	Један, два, три и четири тачно заокружена одговора – 0 бодова. Пет и шест тачно заокружених одговора – 1 бод (и уколико је ученик заокружио један нетачан одговор)
17.	Ној(е)	1 бод
18.	Расплет <u>5</u> кулминација <u>3</u> експозиција <u>1</u> перипетија <u>4</u> заплет <u>2</u>	1 бод – све тачно
19.	а) житије б) отац и син	1 бод – све тачно
20.	1961. године (Прихватити и одговор без тачке.) „О причи и причању”	1 бод – све тачно